

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania K. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 lipca 2021 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 maja 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 maja 2020 r. w sprawie III AUa (...) Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację wniesioną przez K. K. od wyroku Sądu Okręgowego w K., V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 27 lutego 2019 r., sygn. akt V U (...) w sprawie odmowy prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Wnioskodawca zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną z dnia 17 lipca 2020 r., uzupełnioną pismem z dnia 31 sierpnia 2020 r. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania (art. 398³ pkt. 2 k.p.c.), i brak prawidłowej wykładni prawa materialnego których uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: art. 233 § 1 i art. 387 § 2¹ pkt. 1) i 2) k.p.c., polegające na błędnym przyjęciu przez Sąd drugiej instancji za własne ustalenia faktyczne będące w opozycji do ustaleń faktycznych Sądu pierwszej

instancji w zakresie nie uznania okresu nauki wnioskodawcy w Zasadniczej Szkole (...) „N.” w S. (tj. od 1 września 1973 roku do 18 czerwca 1976 roku) na wydziale górnictwa technicznej eksploatacji złóż, przy jednoczesnym pominięciu jakichkolwiek merytorycznych rozważań i uzasadnień w kwestii jednoczesnej odmowy przyjęcia wyżej wskazanego okresu, jako okresu składkowego, a wyłączenie uznania tegoż jako okresu nauki i tym samym niewłaściwa ocena zgromadzonego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego w zakresie wykładni literalnego brzmienia treści dowodu, tj. oświadczenia Dyrektora Szkoły Podstawowej nr (...) w S., którego interpretacja została dokonana w sposób niedokładny i powierzchowny, bez właściwego rozstrzygnięcia powstałych w związku z rzeczoną oświadczeniem wątpliwości, a tym samym bez koniecznego zwrócenia się o ponowne wyjaśnienie sposobu zatrudniania młodocianych w ramach w/w Zakładu; art. 384 k.p.c. poprzez zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji oraz orzeczenie na niekorzyść skarżącego polegające na nie uwzględnieniu okresu od 1 września 1973 roku do 18 czerwca 1976 roku, jako okresu wykonywania pracy na rzecz Szkoły (...) „N.” w S., podczas gdy w przekonaniu Sądu pierwszej instancji okres ten nie budzi wątpliwości w świetle obowiązującego orzecznictwa oraz przepisów prawa, a zatem powinien stanowić podstawę obliczenia czasookresu koniecznego do osiągnięcia prawa do emerytury zgodnie z art. 24 § 2 ustawy emerytalnej, zważając iż sam skarżący w apelacji podnosił zarzut naruszenia prawa procesowego w takim zakresie, w jakim doszło do pominięcia innego, aktualnie niespornego okresu, tj. od 15 maja 1976 roku do 29 października 1976 roku, nie zaś ww., co ostatecznie rzutuje na pogorszenie sytuacji wnoszącego apelację; naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 9 ust. 1 ustawy o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunków zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy z 2 lipca 1958 r. poprzez błędną jego wykładnię i nie przyjęcie, że zakład pracy przyjmując młodocianego na naukę zawodu, jest obowiązany, nie zaś uprawniony zawrzeć z nim, już nie tylko z samą szkołą, na piśmie umowę oraz art. 10 ww. ustawy poprzez jego niezastosowanie, a więc pominięcie faktu, iż Okresy nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy oraz wstępnego stażu pracy są okresami zatrudnienia, a nie tylko nauki w ramach powszechnego obowiązku szkolnego, co doprowadziło do wadliwej wykładni oświadczenia Dyrektora Szkoły

Podstawowej nr (...) w S. z 7 stycznia 2019 r., stanowiącego dowód w przedmiotowej sprawie oraz ostatecznie wadliwe wyliczenie okresu, w którym ubezpieczony legitymował się ogólnym stażem pracy.

Skarżący wnosi o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i rozpoznanie skargi poprzez uznanie, że skarżący z dniem 4 lipca 2018 r. nabył prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym tj. do emerytury pomostowej na podstawie art. 24 § 2 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszy Ubezpieczeń Społecznych; zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w tym kosztów poniesionych przed Sądem drugiej instancji; rozpoznanie skargi kasacyjnej na posiedzeniu niejawnym. Ewentualnie z ostrożności procesowej, gdyby Sąd uznał, iż istota sprawy nie jest dostatecznie wyjaśniona, wnosi o uchylenie zaskarżonego orzeczenie w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi, który wydał orzeczenie, a gdyby sąd ten nie mógł rozpoznać jej w innym składzie innemu sądowi; zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w tym kosztów poniesionych przed Sądem drugiej instancji oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej na posiedzeniu niejawnym.

Niezależnie od powyższego skarżący przedstawia również wywód uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, podając, że w niniejszej sprawie konieczne jest dokonanie przez Sąd Najwyższy wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, co czyni zadość dyspozycji art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Tymczasem wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie został prawidłowo sformułowany ani uzasadniony. Zgodnie z utrwaloną judykaturą, wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy powinny być zatem przez stronę skarżącą wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś szczegółowo podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być zatem tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw, pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 listopada 2010 r., II PK 80/10, LEX nr 688680).

Skarżący nie wykazał, że Sąd drugiej instancji dopuścił się naruszenia prawa, ani że zaskarżony wyrok jest wadliwy. Polemiczna skarga kasacyjna zawiera rozmaite kontrowersje faktyczne i prawne, które wszakże nie zostały objęte adekwatnymi wnioskami o przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania, których Sąd Najwyższy nie może domyślać się ani zastępować strony skarżącej w sformułowaniu takich wniosków o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, które wymagałyby merytorycznej interwencji najwyższej instancji sądowej. Zasadniczo okoliczność naruszenia przepisów prawa powinna być widoczna od razu, bez wnikania w szczegóły sprawy oraz bez potrzeby ponownej analizy istotnych kontrowersji prawnych, których wszakże autor skargi kasacyjnej nie sformułował w postaci potencjalnie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) lub oczywistości skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Skarżący oparł skargę kasacyjną na przesłance potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Wykładnia w tym zakresie na użytek przedmiotowej sprawy została jednak dokonana przez Sądy obydwu instancji.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na potrzebę wykładni przepisów prawnych wymaga wykazania przez autora skargi, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, ze wskazaniem na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty autora skargi skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

W przedmiotowej sprawie Sąd Najwyższy nie widzi potrzeby dokonywania wnioskowanej wykładni wskazanych w skardze przepisów na tle wskazanych w skardze wybranych przez skarżącego orzeczeń. Została ona bowiem dokonana

przez Sądy obydwu instancji w sposób jak najbardziej prawidłowy i zgodny z zasadami postępowania dowodowego oraz ich niezawisłej i niezależnej oceny w kontekście stosowania obowiązującego prawa.

Na gruncie przekonujących ustaleń faktycznych oraz prawidłowej i przekonującej, suwerennej sędziowskiej oceny zebranego materiału dowodowego, które nie mogą być wskazywane jako podstawy kasacyjnego zaskarżenia (art. 398³ § 3 k.p.c.), skarżący nie wykazał oczywistości skargi kasacyjnej, która budziłaby jakiegolwiek wątpliwości interpretacyjne wymagające merytorycznej interwencji ze strony najwyższej instancji sądowej i rozmiętało się z wiążącymi Sąd Najwyższy ustaleniami faktycznymi prawidłowo dokonanego osądu. Ponadto stwierdzono brak potrzeby dokonania wykładni przepisów.

Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniła przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ powołane w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego oceną prawną.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.